

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 12. octobar 2020. godine
Br.ref.: RK 1627/20

REŠENJE O NEPRIHVATLJIVOSTI

u

slučaju br. KI26/20

Podnosilac

Fatmir Kahrirmani

**Ocena ustavnosti rešenja Vrhovnog suda Kosova Rev. br. 234/2019 od
22. avgusta 2019. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Bajram Ljatifi, zamenik predsednika
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gërxhaliu-Krasniqi, sudija
Gresa Caka-Nimani, sudija
Safet Hoxha, sudija
Radomir Laban, sudija
Remzije Istrefi-Peci, sudija i
Nexhmi Rexhepi, sudija

Podnosilac zahteva

1. Zahtev je podneo Fatmir Kahrirmani iz opštine Peć (u daljem tekstu: podnosilac zahteva), koga zastupa Lulzim Balaj, advokat iz Peći.

Osporena odluka

2. Podnosilac zahteva osporava rešenje [Rev. br. 234/2019] Vrhovnog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Vrhovni sud) od 22. avgusta 2019. godine u vezi sa rešenjem [Ac. br. 135/17] Apelacionog suda Republike Kosovo (u daljem tekstu: Apelacioni sud) od 23. aprila 2019. godine i rešenjem [C. br. 723/16] Osnovnog suda u Peći (u daljem tekstu: Osnovni sud) od 8. decembra 2016. godine.

Predmetna stvar

3. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporenog rešenja Vrhovnog suda, kojim su navodno povređena osnovna prava i slobode podnosioca zahteva zagarantovana članovima 23. [Ljudsko dostojanstvo], 24. [Jednakost pred zakonom] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav) u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) Evropske konvencije o ljudskim pravima (u daljem tekstu: EKLJP), kao i članom 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava.

Pravni osnov

4. Zahtev je zasnovan na stavovima 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, članovima 22. [Procesuiranje podnesaka] i 47. [Individualni zahtevi] Zakona o Ustavnom sudu Republike Kosovo br. 03/L-121 (u daljem tekstu: Zakon) i pravilu 32. [Podnošenje podnesaka i odgovora] Poslovnika o radu Ustavnog suda (u daljem tekstu: Poslovnik).

Postupak pred Sudom

5. Dana 3. februara 2020. godine, podnosilac je podneo zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
6. Dana 4. februara 2020. godine, podnosilac zahteva je dostavio punomoćje na osnovu koga ga zastupa Lulzim Balaj, advokat iz Peći.
7. Dana 11. februara 2020. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Safeta Hoxhu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Bekim Sejdiu (predsedavajući), Remzije Istrefi-Peci i Nexhmi Rexhepi.
8. Dana 12. februara 2020. godine, Sud je obavestio zastupnika podnosioca o registraciji zahteva. Sud je takođe poslao kopiju zahteva Vrhovnom sudu.
9. Dana 30. septembra 2020. godine, Veće za razmatranje je razmatralo izveštaj sudije izvestioca i jednoglasno preporučilo Sudu neprihvatljivost zahteva.

Pregled činjenica

10. Dana 7. avgusta 2012. godine, podnosilac zahteva je odlukom [br. 022/12] suspendovan (uz naknadu) sa posla u Pritvorskom centru u Peći.

11. Dana 5. oktobra 2012. godine, Disciplinska komisija Popravne službe je odlukom [br. 31/KD] raskinula radni odnos podnosioca zahteva i pokrenula njegov predmet u sudskom postupku jer je navodno *“počinio teški disciplinski prekršaj jer je krijumčario zabranjene stvari u prostoriju Pritvorskog centra, odnosno u prostorijama pritvorenika”*.
12. Dana 19. decembra 2012. godine, Opštinsko tužilaštvo u Peći podiglo je optužnicu protiv podnosioca zahteva.
13. Dana 26. maja 2015. godine, Osnovni sud je presudom [P. br. 68/2015] oslobodio podnosioca zahteva od optužbe.
14. Dana 13. jula 2015. godine, Apelacioni sud je presudom [PAKR. br. 27/2016] odbio žalbu tužilaštva i potvrdio presudu Osnovnog suda.
15. Dana 5. avgusta 2016. godine, s obzirom na to da je oslobođen optužbe, podnosilac zahteva je podneo zahtev Popravnoj službi Kosova za vraćanje na radno mesto.
16. Dana 25. oktobra 2016. godine, podnosilac zahteva je podneo tužbu Osnovnom sudu protiv Ministarstva pravde, Popravne službe Kosova - Pritvorski centar u Peći.
17. Dana 8. decembra 2016. godine, Osnovni sud je rešenjem [C. br. 723/16] odbacio tužbu podnosioca zahteva kao nedozvoljenu. Osnovni sud je u svom rešenju, između ostalog, naglasio sledeće: (i) radi ispitivanja navoda stranaka u sporu i u pogledu iscrpljivanja internih pravnih sredstava i blagovremenosti tužbe, sud se pozvao na spis predmeta i utvrdio da je podnosilac zahteva prvobitno, odlukom [br. 022] od 7. avgusta 2012. godine, suspendovan sa posla uz naknadu zarade, da je zatim, odlukom od 8. oktobra 2012. godine, podnosiocu zahteva raskinut radni odnos, da je tužilac tu odluku primio 11. oktobra 2012. godine i nije je pobio, te da je tužbu podneo 21. januara 2016. godine, a koje okolnosti su utvrđene i nisu osporene od strane tužioca i da iz tog razloga sud zaključuje da je tužba nedozvoljena; (ii) da je na osnovu člana 78. stav 1. i 2. Zakona o radu predviđeno da zaposleni koji proceni da je poslodavac povredio pravo iz radnog odnosa može podneti zahtev poslodavcu ili odgovarajućem organu poslodavca ako postoji za ostvarenje povređenih prava, stav 2. da je poslodavac obavezan da odluči prema zahtevu zaposlenog u roku od petnaest (15) dana od dana prijema zahteva, stav 3. da se odluka iz stava 2. ovog člana dostavlja zaposlenom u pisanoj formi u roku od 8 dana, dok se u članu 79. predviđa da svaki zaposleni koji nije zadovoljan odlukom za koju smatra da su istom povređena njegova prava ili ne dobije odgovor u roku iz člana 78. stav 2. ovog zakona, u narednom roku od trideset (30) dana može da pokrene spor pred nadležnim sudom i (iii) da je u okolnostima slučaja, a obzirom na to da podnosilac zahteva nije iscrpeo interna sredstva i da je tužba podneta nakon dozvoljenog zakonskog roka, Osnovni sud, na osnovu članova 78. i 79. Zakona o radu, odlučio da odbaci tužbu kao nedozvoljenu.
18. Dana 21. decembra 2016. godine, podnosilac zahteva je protiv rešenja Osnovnog suda izjavio žalbu Apelacionom sudu, navodeći bitne povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno ili nepotpuno utvrđeno činjenično stanje i

pogrešnu primenu materijalnog prava, sa predlogom da se žalba usvoji, osporeno rešenje ukinе i njegov predmet vrati na ponovno odlučivanje.

19. Dana 23. aprila 2019. godine, Apelacioni sud je rešenjem [Ac. br. 135/17] odbio, kao neosnovanu, žalbu podnosioca zahteva te potvrdio gore navedeno rešenje Osnovnog suda.
20. Dana 31. maja 2019. godine, podnosilac zahteva je protiv rešenja Apelacionog suda uložio reviziju Vrhovnom sudu, navodeći bitne povrede odredaba parničnog postupka i pogrešnu primenu materijalnog prava, sa predlogom da se 2 (dva) rešenja nižestepenih sudova ukinu i predmet vrati na ponovno odlučivanje.
21. Dana 22. avgusta 2019. godine, Vrhovni sud je rešenjem [Rev. br. 234/2019] odbio, kao neosnovanu, reviziju koju je uložio podnosilac zahteva, te potvrdio rešenje [Ac. br. 135/17] Apelacionog suda od 23. aprila 2019. godine u vezi sa rešenjem [C. br. 723/16] Osnovnog suda od 8. decembra 2016. godine.

Navodi podnosioca zahteva

22. Podnosilac zahteva osporava rešenje [Rev. br. 234/2019] Vrhovnog suda od 22. avgusta 2019. godine, tvrdeći da je isto doneto uz povredu njegovih osnovnih prava i sloboda zagaranovanih članovima 23. [Ljudsko dostojanstvo], 24. [Jednakost pred zakonom] i 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] Ustava u vezi sa članom 6. (Pravo na pravično suđenje) EKLJP, kao i članom 49. [Pravo na rad i obavljanje profesije] Ustava.
23. Podnosilac zahteva pred Sudom osporava nalaze redovnih sudova, navodeći da su isti u suprotnosti sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP iz razloga što redovni sudovi navodno nisu uzeli u obzir okolnosti da on nije uložio tužbu zbog toga što je čekao na okončanje krivičnog predmeta.
24. Što se tiče navodnih povreda gore navedenih ostalih članova Ustava i EKLJP, podnosilac zahteva, osim što pominje ove članove, ni na koji način nije argumentovao kako i zašto su povređena njegova prava zaštićena Ustavom i EKLJP.
25. Na kraju, podnosilac zahteva traži od Suda *“vraćanje na radno mesto i nadoknadu ličnih dohodaka”*.

Relevantne ustavne i zakonske odredbe

Ustav Republike Kosovo

[...]

Poglavlje II Prava i osnovne slobode

[...]

Član 31.
(Pravo na pravično i nepristrasno suđenje)

1. *Svakom se garantuje jednaka zaštita prava pred sudom, ostalim državnim organima i nosiocima javnih.*

Evropska konvencija o ljudskim pravima

Deo I
Prava i slobode

Član 6.
(Pravo na pravično suđenje)

1. *Svako, tokom odlučivanja o njegovim građanskim pravima i obavezama, ili o krivičnoj optužbi protiv njega, ima pravo na pravičnu i javnu raspravu u razumnom roku pred nezavisnim i nepristrasnim sudom, obrazovanim na osnovu zakona. Presuda se mora izreći javno, ali se štampa i javnost mogu isključiti s celog ili s dela suđenja u interesu morala, javnog reda ili nacionalne bezbednosti u demokratskom društvu, kada to zahtevaju interesi maloletnika ili zaštita privatnog života stranaka, ili u meri koja je, po mišljenju suda, neophodno potrebna u posebnim okolnostima kada bi javnost mogla da naškodi interesima pravde.*

Zakon o radu br. 03/L-212

Član 78.
(Zaštita prava zaposlenih)

1. *Zaposleni koji procenjuje da poslodavac mu je povredio prava na rad, ima pravo podneti zahtev poslodavcu ili odgovarajućem organu poslodavca ako postoji, za ostvarenje njegovih povređenih prava.*
2. *Poslodavac je obavezan da odluči prema zahtevu zaposlenog ,u roku od petnaest (15) dana od dana dostavljenja zahteva.*
3. *Odluka iz stava 2. ovog člana dostavlja se zaposlenom u pisanoj formi u roku od osam (8) dana.*

Član 79.
(Zaštita zaposlenog na sudu)

Svaki zaposleni koji nije zadovoljan odlukom kojom smatra da su mu povređena njegova prava, ili ne dobija odgovor u roku iz člana 78. stav 2. ovog zakona, u tekućem roku od trideset (30) dana može da pokrene radni spor pri nadležnom sudu.

Ocena prihvatljivosti zahteva

26. *Sud prvo razmatra da li je zahtev ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani Ustavom, predviđeni Zakonom i dalje precizirani Poslovníkom.*

27. U tom smislu, Sud se poziva na stavove 1. i 7. člana 113. [Jurisdikcija i ovlašćene strane] Ustava, koji propisuju:

“1. Ustavni sud odlučuje samo u slučajevima koje su ovlašćene strane podnele sudu na zakonit način.

[...]

7. Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom”.

28. U nastavku, Sud takođe razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su utvrđeni Zakonom. S tim u vezi, Sud se prvo poziva na članove 47. [Individuralni zahtevi], 48. [Tačnost podneska] i 49. [Rokovi] Zakona, koji propisuju:

Član 47.
[Individuralni zahtevi]

“1. Svaka osoba ima pravo da od Ustavnog suda zatraži pravnu zaštitu ukoliko smatra da njena Ustavom zagarantovana prava i slobode krši neki javni organ.

2. Osoba može da podnese pomenuti podnesak samo nakon što su iscrpljena sva ostala zakonom određena pravna sredstva”.

Član 48.
[Tačnost podneska]

“Podnosilac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnosilac želi da ospori”.

Član 49.
[Rokovi]

“Podnesak se podnosi u roku od 4 meseci. Rok počinje od dana kada je podnosilac primio sudsku odluku....”.

29. Što se tiče ispunjenja ovih uslova, Sud utvrđuje da je podnosilac zahteva ovlašćena strana koja osporava akt javnog organa, odnosno rešenje [Rev. br. 234/2019] Vrhovnog suda od 22. avgusta 2019. godine, nakon što je iscrpeo sva pravna sredstva određena zakonom. Podnosilac zahteva je takođe naglasio prava i slobode za koje tvrdi da su mu povređene u skladu sa uslovima iz člana 48. Zakona i podneo je svoj zahtev u skladu sa rokovima koji su određeni u članu 49. Zakona.

30. Pored toga, Sud razmatra da li je podnosilac zahteva ispunio uslove prihvatljivosti koji su propisani u pravilu 39. [Kriterijum o prihvatljivosti] Poslovnika. Stav 2. pravila 39. Poslovnika utvrđuje uslove na osnovu kojih Sud

može razmatrati zahtev, uključujući i uslov da zahtev nije očigledno neosnovan. Konkretno, pravilo 39 (2) propisuje:

“Sud može smatrati zahtev neprihvatljivim, ako je zahtev očigledno neosnovan, jer podnosilac nije dovoljno dokazao i potkrepio tvrdnju”.

31. Sud u tom pogledu i na početku podseća da je podnosilac zahteva pred redovnim sudovima osporavao odluku o prestanku radnog odnosa, navodeći da je ista protivzakonita iz razloga što je on u suštini, kako tvrdi, oglašen nevinim od strane suda za delo zbog kojeg mu je prekinut radni odnos.
32. Predmet podnosioca zahteva je razmotren trima (3) sudskim odlukama, i o njemu je prvobitno odlučio Osnovni sud, prema kojem je tužba podnosioca zahteva bila nedozvoljena zbog toga što je podnosilac odluku o prestanku radnog odnosa primio 11. oktobra 2012. godine i nije pobio istu, dok je svoju tužbu uložio sudu 21. januara 2016. godine. Apelacioni, odnosno Vrhovni sud, ocenili su navode podnosioca zahteva i potvrdili rešenje Osnovnog suda. Podnosilac zahteva pred Sudom osporava nalaze redovnih sudova, navodeći da su isti u suprotnosti sa članom 31. Ustava u vezi sa članom 6. EKLJP iz razloga što redovni sudovi navodno nisu uzeli u obzir okolnosti da on nije uložio tužbu zbog toga što je čekao na okončanje krivičnog predmeta.
33. U vezi sa ovim navodom, i kao što je prikazano u delu koji se odnosi na navode podnosioca zahteva, osim navoda da su odluke redovnih sudova u suprotnosti sa članovima 23, 24, 31. i 49. Ustava i članom 6. EKLJP, podnosilac zahteva nije predočio pred Sudom nijedan konkretan argument i/ili obrazloženje u vezi sa povredama njegovih prava koje on navodi.
34. U tom pogledu, Sud podseća na svoju sudsku praksu prema kojoj samo pominjanje određenog člana Ustava, bez jasnog i relevantnog obrazloženja o tome kako je to pravo povređeno, nije dovoljno kao argument za aktiviranje zaštitnog mehanizma koji pružaju Ustav i Sud, kao institucija koja vodi računa o poštovanju osnovnih ljudskih prava i sloboda (vidi, u ovom kontekstu, slučajeve Suda KI02/18, podnosilac *Vlada Republike Kosovo [Ministarstvo životne sredine i poslovnog planiranja]*, rešenje o neprihvatljivosti od 20. juna 2019. godine, stav 36; i KI95/19, podnosilac *Ruzhdi Bejta*, rešenje o neprihvatljivosti od 8. oktobra 2019. godine, stavovi 30-31).
35. Takav stav Suda je zasnovan na sudskoj praksi Evropskog suda za ljudska prava (u daljem tekstu: ESLJP), u skladu sa kojom je Sud, na osnovu člana 53. [Tumačenje odredbi ljudskih prava] Ustava dužan da tumači osnovna ljudska prava i slobode zagarantovane Ustavom. Na osnovu ove prakse i sada već konsolidovane prakse Suda, navodi ili žalbe koje su neobrazložene i nepotkrepljene argumentima i dokazima, proglašavaju se neprihvatljivim kao očigledno neosnovane na ustavnim osnovama (vidi, Vodič ESLJP-a od 30. aprila 2019. godine kroz uslove prihvatljivosti; Deo I. Neprihvatljivost na temelju merituma; A. Očigledno neosnovana predstavka; 4. Nepotkrepljene žalbe: nedostatak dokaza, stavovi 280 do 283).

36. Sud, takođe, podseća da su isti uopšteni navodi predloženi i pred Vrhovnim sudom putem revizije, a koji je ovu činjenicu istakao svojim rešenjem [Rev. br. 234/2019] od 22. avgusta 2019. godine, navodeći sledeće:

“U reviziji ovlašćenog tužioca, samo na opšti način se kaže da se gore navedena rešenja obuhvataju bitnim kršenjima odredbi parničnog postupka, bez razjašnjenja koje su one konkretno, prema tome ovaj sud je utvrdio da su neosnovani navodi u reviziji u vezi sa bitnim kršenjima odredbi postupka. Štaviše, u reviziji je više učinjen opis sadržaja zakonske odredbe iz člana 182.2. tačka n) ZPP-a, ne razjasnivši koja su ta kršenja postupka i u čemu one stoje”.

37. I pored ovog utvrđenja, Vrhovni sud je zapravo detaljno obrazložio uopštene navode podnosioca zahteva koji se odnose na blagovremenost njegove tužbe. U tom pogledu, Vrhovni sud je svojim rešenjem, između ostalog, obrazložio sledeće:

“U reviziji se tvrdi da tužba tužioca je blagovremena, pošto rok sa njeno podnošenje počinje nakon pravosnažnosti krivične presude i da u smislu člana 530. i 533. Zakonika krivičnog postupka, tužena, tužiocu osim ostalog, mora priznati i pravo na penzijski staž itd. Ove tvrdnje revizije su se odbile kao neosnovane iz činjenice jer, kako su ustanovili prvostepeni sud i drugostepeni sud, u članu 78. i 79. Zakona o radu Kosova, predviđeni su striktni zakonski rokovi za zaštitu prava zaposlenih u sud, rokovi koji, nije sporno da su davno istekli, kako je utvrđeno rešenjem prvostepenog suda i drugostepenog suda.

Štaviše, tužilac, protiv odluke disciplinske komisije o prekidu radnog odnosa, uopšte se nije žalio u Ministarstvo pravde, onako kako je bio savetovan u istoj odluci, i iz ovog razloga, tužba tužioca osim što je neblagovremena, ona je i nedozvoljena pošto tužilac ranije nije odustao zatražiti internu zaštitu njegovi prava sa radnog odnosa, dok je bio obavezan da ovo uradi, pošto odluka disciplinske komisije nije bila konačna jer protiv nje, prema pravnom savetu ove odluke, tužilac je mogao da se žali, u duhu člana 78.1. Zakona o radu u Ministarstvu pravde. Nakon isteka zakonskog roka od 8 dana za podnošenje žalbe protiv ove odluke, ista odluka je postala konačna jer tužilac se dalje nije žalio protiv nje. Iz ovih razloga, ne može se prihvatiti kao osnovana tvrdnja tužioca da se tužilac nije žalio dalje, uveren da bi i Ministarstvo pravde potvrdio odluku disciplinske komisije za prekid radnog odnosa imajući u vidu da se protiv njega pokrenuo krivični postupak. Tužilac nema pravo da ima takve predrasude dok nije koristio pravni lek žalbe, prema tome takvi izgovori za ne podnošenje žalbe, smatraju se kao neprihvatljive”.

38. U ovom kontekstu, Sud naglašava da su redovni sudovi, a posebno Vrhovni sud, utvrdili da je podnosilac zahteva zakasnio sa podnošenjem tužbe i da je samim tim propustio zakonske rokove koji su zakonskim odredbama predviđeni za podnošenje tužbe.

39. Kao što je prethodno objašnjeno, podnosilac zahteva nije pred Sudom doneo nikakav dodatni argument ili obrazloženje koje bi moglo potkrepiti njegove navode o povredi njegovih ustavnih prava. Kao rezultat toga, Sud, na osnovu svog Poslovnika o radu, odnosno stava 2. njegovog pravila 39, mora proglasiti ovaj zahtev neprihvatljivim kao očigledno neosnovan na ustavnim osnovama jer podnosilac zahteva nije dovoljno dokazao niti potkrepio svoju tvrdnju.
40. Sud na kraju naglašava da nezadovoljstvo podnosioca zahteva ishodom postupka od strane redovnih sudova ne može samo po sebi pokrenuti dokazanu tvrdnju o povredi prava na pravično i nepristrasno suđenje (vidi, predmet ESLJP-a *Mezőtúr-Tiszazugi Társulat protiv Mađarske*, presuda od 26. jula 2005. godine, stav 21; i, između ostalog, KI56/17, rešenje od 18. oktobra 2017. godine, stav 42).
41. Prema tome, u ovim okolnostima, na osnovu napred navedenog i imajući u vidu navode iznete od strane podnosioca zahteva i činjenice koje je on predočio, Sud, oslanjajući se i na standarde ustanovljene u njegovoj sudskoj praksi u sličnim slučajevima i u sudskoj praksi ESLJP-a, utvrđuje da podnosilac zahteva nije dovoljno dokazao i potkrepio svoju tvrdnju o povredi njegovih osnovnih prava i sloboda zagarantovanih Ustavom i EKLJP.
42. Shodno tome, zahtev je očigledno neosnovan na ustavnim osnovama i mora se proglasiti neprihvatljivim na osnovu člana 113.7 Ustava, člana 47. Zakona i pravila 39 (2) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, na osnovu člana 113.7 Ustava, članova 20. i 47. Zakona i pravila 39 (2) Poslovnika, na sednici održanoj dana 30. septembra 2020. godine, jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovo rešenje stranama;
- III. DA OBJAVI ovo rešenje u Službenom listu, u skladu sa članom 20.4 Zakona;
- IV. Ovo rešenje stupa na snagu odmah.

Sudija izvestilac

Safet Hoxha

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi